

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quam turpe sit christiano homini uiolare matrimoniu[m], nec esse una
uxore contento cap. xxxiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE PVDICITIA MATRIMONII

Gen. 2.

Saram appellasse sorore: ne fortè Ægyptii uolentes eam ob pulchritudinem, qua maxime præstabat, regis libidini substituere, se prius interimerent & eam non prius accepturum regem scirent, q̄ solutam cognouisset. Neque

Gen. 26.

in eo quicquam ab Ægyptiis dissentiebant Palæstinorum mores: quorum rex Abimelech, quum Rebeccam quam Isaac sororem dixerat, eius postmodum uxorem esse cognouisset, adulterii patrandi periculo territus, sic Isaac dicitur increpasse. Quare tu sic imposuisti nobis potuit, n. coire quispiam de populo ignoranter cū uxore tua, et induxisses super nos peccatū graue. Græci quoque usque adeo ægre tulerunt Helenæ adulteriū, ut uiolata matrimonii iura cum totius Græciæ discrimine uiscenda putarent: atq; propterea in Asiam cum maxima classe profecti, Troiam per integrum decennium obsesam, ac tandem crudelissima strage captam: incenderūt. Sed quid attinet de adulteri grauitate plura referret. Satis planè liquet, quantum semper, & ubiq; gentium matrimoniali pudicitia delatum sit, quando eam omnes gentes tanta diligentia & tantopere coluerint: ac ne macularetur, tot legibus, atq; institutis, pœnisq; cauerint.

Quàm turpe sit, Christiano homini uiolare
matrimonium, nec esse una uxore contento.
Cap. XXXIII.

AT q̄ uero si tm̄ reuerētis, atq; honoris usq; quaq; Gentiles, & barbari homines matrimoniali pudicitia deferre consueuerint: quid faciendū Christianis hominibus censemus: qui uerum Deum colunt, & quibus non ab alienis tantum uxoribus, quæ non nisi graui periculo attingi possunt, uerum etiam a publicis, uulgatisq; corporibus abstinendum est: Audes fortasse dicere, q̄ pleriq; impudentes: te continere non posse, nec unam tibi esse uxorem satis. O foedam, atq; ferinam

libidinē, uel potius in furorem despicabilem salacissime
belluz. Vxorem habes, & ab alienis continere non pos-
tes: Vna mulier apta, potensq; lassare multos uiros, uni
tibi satis non est: procacitatis quidem ac petulantia est,
hoc flagitium potius q̄ infirmitatis, aut impotentia, siue
inopia foeminarum. Satis superq; satis est una uni, ita ut
non sit uel ad usum, uel ad sedandam libidinem praeter
rea requirendum. Quo uultu audes hanc excusationem
pretendere tuae immoderate libidini, q̄ tibi uxor una
non suppetat quum uideas multos coelibes, nullam ha-
bentes mulierem, caste uiuere, & continentis permane-
re. Non prauales ueneris ardorem perferre, uxor tibi
praesto est: non est cur aliunde quaeras exaturare libidi-
nem quum adire tibi uxorem liceat quum libeat. Idcirco
Paulus apostolus. Propter fornicationem dixit unum
quemq; habere licite posse uxorem suam, & unamquamq;
uirum suum: & alterum alteri ita debere, ut neuter libe-
ram sui corporis habeat potestate. Quid tu ergo agis?
Si nec dotis munera, nec illius facultates tibi alienare ullo
lo pacto licet, quanto minus tuum ei corpus debitum,
& matrimoniifedere: & strictissimo fidei uinculo obli-
gatum: Nihil, n. neq; magis suum esse, neque quicquam
magis a uiro praestandum sibi uxor existimat, q̄ sanctam,
& intemeratam coniugii societatem. Si te allicit meretricio
aspectus reuolue quaeso intra temetipsum uim huius
Apostolici disti. Vir non habet potestatem sui corporis,
sed uxor: & tunc tecum dicito. Non committam ut effi-
ciar tantae perfidia reus, ut me interim uxori subtraham,
& alteri donem, quum in eo nec mei iuris sim, nec ha-
beam mei corporis potestatem. Nihil est profecto, si sa-
pis, & si tuae salutis rationem habere uelis, cur tantopere
ueneri indulgeas, ut una tibi foemina satis non sit: quum
nihil atq; deturbet mentem, uiresq; frangat, atque accen-
deret mortem, quam frequens, & immoderatus concu-
bitus, ut iam tibi non ab alienis tantum: uerum etiam a

DE PVDICITIA MATRIMONII.

propria uxore sit plerumq; ualeitudinis causa temperan-
dum, quæ propterea uiro sanè prudenti uideri nimia po-
tius, q̄ parca potest. Et hinc est: q̄ cauiffe etiam lege Li-
curgus memoratur, ne uir unà cum uxore assiduus eo-
dem lecto dormiret: ut & noctes quiesceret suauius, &
interdiu postmodū in foro, in curia, cū amicis, & æquali-
bus magis experrectus appareret, raro autem cum uniu-
ersa uxore sua ad procreandos liberos congregi, clamq;
& cum pudore uolebat. Sed id potius coniugatorum
consilio atq; prudentiæ arbitror esse relinquendum, q̄ de
eo quicq; præcipiendum præter morem. Et eo magis q̄
1. Cor. 7. ex præcepto Apostoli, cui standum est, nisi mutuo con-
sensu à coniugibus minime secubādum esse censemus.
Illud quoq; latere non debet, frequentem concubitum
non solum officere uiribus solere & bonæ ualeitudini ue-
rum etiam ad procreandos mares esse maxime aduer-
sum. Nam, ut dicunt physici, quo calidius est semen, eo
est ad mares filios procreandos accommodatius: atque
hinc esse, q̄ senes frequētius q̄ iuuenes gignant ex se ma-
res, quoniam rarius coeunt q̄ iuuenes, quorum semen, &
si natura potentius est, nimio tamen usu ueneris, frigidius
reputatur, & propterea ad marium procreationem im-
becillius. Cæterum non est id ad certam coniugio-
rum normam restringendum, sed ad naturam cuiusq;
& (ut dixi) pro prudentia coniugum, consilioq; & in-
dicio moderandum.

De pudicitia uxoris, & amore erga ma-
ritum. Cap. XXXIII.

Sed sicut uiris abstinendum est ab adulterio, ita etiā
uel multo magis, uel saltem nihilo minus, mulieri-
bus, quarum peculiaris, ac præcipua uirtus est pu-